

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1558. usque ad annum 1560

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1771

VD18 90118588

§. 35. Indoles hujus Imperatoris.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-66800](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-66800)

peccata in sacro tribunali detexit, at- Sæcul. XVI.
A.C. 1558.
que altera jam vice cœlesti pane ani-
mam suam communivit: cumque vitæ
suæ finem instare cognosceret, omne
temporis momentum sedulo impendit,
ut sese ad postremam hanc luctam dis-
poneret; nam frequenter intimi dolo-
ris, ac pœnitentiæ affectus exerens
quandam Crucifixi imaginem, quam
per plures annos asservaverat, tenero
plexu venerabatur: tandem vero in
supremo vitæ articulo versatus circa ho-
ram secundam matutino tempore ani-
mam Deo reddidit. Hic fuit exitus
Caroli Imperatoris, qui anno regni sui
quadragésimo quarto, imperii vero tri-
gesimo octavo rebus humanis valedice-
re coactus est.

§. XXXV.

Indoles hujus Imperatoris.

Enimvero nullus huic Cæsari justum *Vera l. 6.*
denegare potest elogium, quod sibi
præclaris animi sui dotibus merito ven-
dicavit; licet nævo suo haud caruerit,
nam Princeps ecquidem erat humanæ
prudentiæ eminentia clarissimus, ad
grandia, & ardua molienda intrepidus,
sed facile in adversis fluctuans, qualem
sese cum Mauritio Duce, necnon in
E 2 sua

Sæcul. XVI sua Imperii abdicatione exhibebat. (*)
A.C. 1558. Ceterum Carolus immodice erat am-
bitio-

(*) Ægre quempiam alium Historicum præter Continuatores reperire est, qui gloriosissimum Cæsarem Carolum V. cui tamen a nemine ob præclaras ejusdem dotes promeritum elogium denegari posse ipse fatetur, minori laude honoravit, imo pudendis convitiis laceffit: qua enim ratione ostendere posset, quod in heroica Imperii sui abdicatione sese in adversis fluctuantem exhibuerit: si Continuator pro more suo Protestantes etiam Scriptores consulisset, ac secutus fuisset, facile ex Godelevæo, Landorpio, Hoffimano, aliisque legere potuisset elogia, quæ Augustissimus hic Cæsar ob gloriosam hanc abdicationem promeritus est; insuper ex Sandovalio in Historia vitæ Caroli V. p. 303. percipere valuisset, quod Carolus V. Imperium abdicandi propositum nequaquam ob animum in adversis fractum arripuerit, sed jam dudum animo conceperit, dum ob captum Franciscum I. Galliarum Regem, debellatos Principes Protestantes, ac creberrimas victorias prospera ubique utebatur fortuna: *Effectus*, inquit Sandoval l.c. *hic fuit rei pridem ante conceptæ; confessus quippe est Priori Guadalupensi, & dicto Martino de Angulo, adstante Joanne Regla, qui ipsi a Confessione, partem inter se, & conjugem Imperatricem, ut*
ambo

bitioni deditus, adeo, ut dominandi
 libidinem ipsi etiam Religioni, datæ-
 que fidei prætulerit. (*) Erat etiam
 E 3 corde

Sæcul. XVI.
 A. C. 1558.

ambo Monasterium ingrederentur: ipse quidem, ubi virorum populus: illa, ubi nonnisi mulieres devotæ; sed hac vivis erepta fidem implere non licuit, bellis quippe inevitabilibus, & in excidium Christianæ Religionis tendentibus propensionem sinceram moratis. Sic etiam idem pag. 321. Colloquium cum Francisco Borgia, qui relicto Gandiæ Ducatu, Jesuiticum Ordinem ingressus fuerat, referens, addit: sciscitatus post hæc Imperator, an idem recordetur, se ipsi anno millesimo quingentesimo quadragesimo secundo Monzoni confessum, sibi consilium Monasterium abdicatis Regnis ingrediendi: quod cum Franciscus affirmasset, asseveravit Cæsar, certo credi posse, se nemini illud unquam revelasse, quam ipsi, & adhuc alicui sæcularium.

(*) Qua ratione Carolum adeo ambitiosum, ac dominandi libidine inflatam depingere audeat Continuator, quem tamen ipsum Imperii, ac Regnorum suorum dominatum ultro abjecisse ignorare haud potuit; Hi quidem Principes ultra modum ambitiosi, ac dominandi libidine accensi dicantur, qui per fas, nefasque ditionum suarum fines protendendi studio animati aliorum Principum Regna iniquis bellis invadunt, atque aliena rapiunt, non autem
 illi,

Sæc. XVI.
A.C. 1558.

corde durus, flecti nescius, fastu, ac sui ipsius existimatione plenus: noverat tamen vitia sua dexterrime velare, ita, ut ad ea occultanda nonnunquam virtutes, quæ ejusmodi criminibus omnino erant oppositæ, exterius exercere simularet. Nihilominus non defunt Scriptores, qui Carolum omnibus Europæ Prin-

illi, qui etiam propria sponte sua abdicant, atque ejusmodi abdicationis propositum jam dudum foverunt, & exequi intenderunt: quo autem argumento probare posset Continuator, quod piissimus juxta, ac fidelissimus hic Imperator, vel unquam datam fidem ob dominandi libidinem violaverit, huicque vitio Religionem suam postposuerit. Quis unquam majori Religionis studio sese nascenti hæresi opposuit? quis ardentiori Zelo pertinaces gloriosis armis, immensisque belli sumptibus procurato etiam Generali Concilio Novatores ad veritatis semitam reducere satagebat, & certo certius etiam penitus coercuisset, nisi a Principibus etiam Catholicis, qui cum Protestantibus, imo & Turcis fœdera contra ipsum sanxerunt, fuisset præpeditus? cesset igitur Continuator dolorem suum ob iteratas gentis suæ clades, & captivitates alienæ gloriæ invidia, ac calumniis lenire: sciat *invidiam sui ipsius esse tormentum* Curt. & *invidum rebus alterius opimis marcescere* Horat.

Principibus, quos Orbis a Romanorum Sæcul. XVI.
 ætate celebrat, immodicis elogiis præ- A. C. 1558.
 ferunt. (*)

E 4

Re-

(*) An ejusmodi Scriptores in suis elogiis
 excedant, hujus Cæsaris gesta minime dubia
 pervolventium judicio relinquimus, id tamen
 certum est, quod nullus hucusque piissimum,
 Christianissimum, ac gloriosissimum Impera-
 torem tam indignis calumniis proscindere au-
 sus fuerit, ac Continuator noster: sufficit al-
 legare ipsius Thuani elogium, qui utpote na-
 tione Gallus certe partium studio hac in re
 abreptus dici nequit, cum aliunde contra Au-
 gustissimam Domum Austriacam non raro fat
 livido calamo utatur. Hic in sua Historia ad
 hunc annum lib. 14. fol. mihi 565. ita differit:
*In eo Principe cum virtute certavit fortuna, ut
 illius meritis supremum felicitatis fastigium im-
 poneret: neque vero ullum perfecti magis, Et
 ad omnem virtutem expressi Principis exemplar
 in nostra, Et retro seculorum memoria reperiri
 posse arbitror, quod iis, qui ad imperium vir-
 tutis via gradiuntur, ad imitandum proponi
 queat, nam quid ei ad summam utriusque laudem
 defuit, sive ingenium, Et prudentiam in consiliis
 spectes, sive constantiam in adversis, in prospe-
 ris moderationem, præsentiam animi in pericu-
 lis, temperantiam, Et quæ omnium in Principe
 virtutum culmen, ac cumulus est, justitiam? vita
 ejus fere jam a primis pueritice initiis serua fuit,
 maxi-*

Sæcul. XVI. *Reprehenditur tamen in Cæsare*
A. C. 1558. *iltius per Gallias transitus, cum ad Gan-*
densium motus componendos properaret, in
quo Annæ Momorantio Connestabili impo-
suit,

maximis negotiis, & variis expeditionibus exer-
citata, atque in ipso præcipuum pietatis studium
fuisse, postquam ad Imperium euectus est, citra
adulationem dicere possumus, eoque omnia ferme,
quæ ille pace, & bello fecit, referri debere: ni-
mirum, ut Concilium legitimum celebraretur,
& per illud concordia in Ecclesia sarciretur;
quod siue Pontificum in eo negotio non bona fide
versantium ambitione, siue ob bella nostra toties
infeliciter renovata impeditum fuit, semper ab
eo postea repetitum est, ut mirari nemo debeat,
illius consilia, dicta, ac facta præsentis Numinis
auxilio usque illustrata fuisse, qui tam sanctum
propositum habuerit, & vere, qui ita se tota
vita gesserit, ad pietatem, & justitiam semper
collimaverit, & his virtutibus suo exemplo in-
nutritis consiliariis subnixum Imperium filio re-
liquerit, mirum, nisi eandem felicitatem, quam
in vita expertus est, in familia tam egregiis vir-
tutum documentis instructa propagaverit. Cum
vero prosequitur idem Thuanus fol. 567. nulla
eius vitæ pars non summe laudabilis sit, nulla
re magis animi magnitudinem ostendit, quam
vitæ clausula, qua vir alios vincere assuetus se-
ipsum vicit, vitæque tot casibus obnoxia, jam
potiorem mente agitans, antequam moreretur,
renun-

suit, qui porro a Cæsare deceptus Fran-
 ciscum I. ludificatus est, ob idque postea do-
 mum relegatus, quamquam hoc etiam suas
 excusationes legitimas habeat: objicitur ta-
 men eidem præcipue Philippi Hassorum Prin-
 cipis captivitas, qui totum quinquennium
 contra datam fidem cavillatoricæ scripturæ
 obtentu in arctissima custodia Hispanorum
 ludibrio expositus fuit, quod non solum Cæ-
 sari

Sæcul. XVI.
 A.C. 1558.

E 5

renuntiavit, & qui reipublicæ vixerat, sibi, ac
 Deo cæpit vivere: itaque toto biennio, quod mor-
 tem præcessit, in Hieronymianorum fratrum
 sodalities, monitore usus Constantino quodam,
 qui ei a sacris Confessionibus erat, præcipue B.
 Bernardi nostratis lectione se solabatur, & toto
 pectore in Deum revolutus sic ratiocinabatur,
 se quidem indignum esse, qui propriis meritis
 regnum caelorum obtineret, sed Dominum Deum
 suum, qui illud duplici jure obtineat, & Patris
 hæreditate & passionis merito, altero contentum
 esse, alterum sibi donare, ex cujus dono illud
 sibi merito vindicet, hacque fiducia fretus minime
 confundatur. Ita cum sensim ad lentam tabem
 febris acuta accessisset, imaginem Christi Cruci
 affixi identidem in oculis, ulnis, ore, & tota
 mente complexus, in eo solo se omnem salutis suæ
 spem collocare declaravit, sumptoque viatico, in
 me mane, inquiebat, dulcissime Servator, ut ego
 in te maneam; in quæ verba deficiens animam
 gloriosissima hac vita defunctam Deo, qui dede-
 rat illam, reddidit.

Sæcul. XVI. A.C. 1558. hoc est, *Albani & Granvellani consilio usus est, quam suo, sed etiam postremo damnosum: Mauritius enim, quem præcipuum in constituenda per Germaniam auctoritate adiutorem habuerat, ab ipso ob id defecerat, & ei tot annorum, ac victoriarum fructum eripuit; quem casum mox infelix obsidio Metensis, & anno sequenti AMBIGUA ad Rantiacum pugna subsecuta est. (*)*

§. XXXVI.

Testamenti, ac Codicilli tabulæ a Carolo V. Scriptæ.

Thuan. l. 21. hoc ann. Spond. n. 10. Belcar. comm. l. 23. n. 20. Ceterum defuncti Caroli Corpus in Fratrum D. Hieronymi cœnobio deponeretur, usquedum Philippus II. in Hispaniam adventaret, ubi aliquo post tempore magnificis prorsus exequiis Imperatori parentatum est. Justa quoque mortuo Cæsari perolvebantur Bruxellis

(*) Hæc Continuator ad verbum ex Thuan. no descripsit, quia Caroli V. nævos concernunt, studiose autem eundem Scriptorem allegare neglexit, dum de ejusdem Imperatoris laudibus differit, atque ad hos ipsos nævos sequentia addit. *Verum hi veluti mortalitatis infirmæ nævi in pulchra, & immortalis laude digna fortuna hæud adeo deformes sunt.* Vid. l. CLII. §. 58. fol. 97.